

Kormyshkin Y. A.

doctor of economic sciences, professor, professor of the department of public management and administration and international economy Mykolaiv national agrarian university, Ukraine

Moskal I. V.

postgraduate Mykolaiv national agrarian university, Ukraine

**УПРАВЛІННЯ СИСТЕМОЮ НАДАННЯ ПОСЛУГ В КОНТЕКСТІ ЇХ
ВПЛИВУ НА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК
ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД
MANAGEMENT OF THE SERVICE PROVISION SYSTEM IN THE
CONTEXT OF THEIR INFLUENCE ON THE SOCIO-ECONOMIC
DEVELOPMENT OF TERRITORIAL COMMUNITIES**

Ефективне управління системою надання послуг є ключовим чинником сталого розвитку територіальних громад. У сучасних умовах глобальних викликів, економічної нестабільності та зростаючої соціальної нерівності стратегічне управління набуває особливого значення. Основною метою є забезпечення доступу до якісних публічних послуг для всіх верств населення, що сприяє соціальній згуртованості та підвищенню рівня життя. Дослідження підтверджують, що впровадження адаптивних, інклюзивних і результативних механізмів управління дозволяє суттєво покращити ефективність роботи органів місцевого самоврядування [1, с. 389].

Міжнародна практика надання послуг вказує на важливість системного підходу, який передбачає інтеграцію політик на різних рівнях управління та їхню адаптацію до локальних умов. Поєднання макроекономічних стратегій із мікрорівневими ініціативами створює умови для ефективного врахування регіональних і соціально-економічних особливостей кожної громади. Наприклад, у скандинавських країнах впровадження багаторівневого управління дозволило досягти високого рівня соціальної справедливості та економічної стабільності [2].

В Україні система соціальних послуг наразі стикається з низкою проблем, серед яких недостатній рівень адресності, нерівномірний розподіл ресурсів та слабка координація між державними та недержавними структурами. Крім того, існують проблеми з якістю та доступністю послуг у сільських та віддалених регіонах. Для подолання цих викликів необхідно модернізувати систему через децентралізацію, демонополізацію та активізацію співпраці з громадськими організаціями [3, с. 194].

Децентралізація є одним із найбільш ефективних інструментів реформування системи публічного управління. Вона передбачає передачу значної частини повноважень на місцевий рівень, що дає громадам можливість самостійно визначати пріоритети розвитку та оперативно реагувати на потреби населення. Це сприяє зниженню рівня бюрократії, підвищенню прозорості управлінських процесів і раціональному використанню бюджетних ресурсів. Досвід європейських країн, таких як Польща та Словаччина, свідчить, що децентралізація є ефективним інструментом для створення самодостатніх і відповідальних територіальних громад.

Цифровізація є ще одним ключовим елементом модернізації управління. Використання інноваційних технологій, таких як електронні платформи для моніторингу та аналізу даних, дозволяє значно підвищити ефективність прийняття рішень. Цифрові інструменти забезпечують прозорість процесів, знижують адміністративні витрати та сприяють рівному доступу до послуг для всіх громадян, незалежно від їхнього місця проживання. Важливим напрямом є впровадження концепції "розумного управління" (smart governance), що передбачає інтеграцію цифрових рішень у повсякденну діяльність органів влади. Це дозволяє не лише автоматизувати базові процеси, а й забезпечити активну участь громадян у прийнятті рішень.

Поряд із цифровими технологіями, важливу роль у підвищенні якості публічних послуг відіграє залучення приватного сектору та громадських організацій. Публічно-приватні партнерства (PPP) створюють умови для інноваційного підходу до надання послуг, оптимізації ресурсів та підвищення

їхньої якості. Наприклад, у сфері охорони здоров'я такі партнерства дозволяють забезпечити краще оснащення медичних закладів, скоротити час очікування та розширити спектр послуг. Проте для ефективного функціонування таких механізмів необхідно розробити чіткі регуляторні рамки та механізми контролю за якістю.

У контексті воєнного стану система управління наданням послуг в Україні стикається з новими викликами. В умовах обмежених ресурсів і зростаючого попиту на соціальні послуги необхідна гнучкість і швидка адаптація управлінських процесів. Використання цифрових платформ, таких як системи електронного документообігу та сервіси для дистанційного обслуговування, дозволяє мінімізувати вплив кризових факторів. Ці інструменти забезпечують безперервність надання послуг, навіть у найскладніших умовах, зберігаючи високий рівень прозорості та підзвітності.

Інноваційні стратегії, спрямовані на оптимізацію управління, також підвищують здатність громад до самостійного реагування на виклики. Це включає не лише використання сучасних технологій, а й активне залучення громадян до процесів прийняття рішень. Участь громади у визначенні пріоритетів розвитку сприяє формуванню довіри до органів влади та забезпечує більшу ефективність реалізації управлінських рішень.

Таким чином, забезпечення сталого розвитку територіальних громад вимагає комплексного підходу, що поєднує стратегічне планування, децентралізацію, цифровізацію та співпрацю з громадським сектором. Впровадження європейських стандартів управління та їх адаптація до українських реалій дозволить підвищити якість життя громадян і забезпечити довгострокову соціально-економічну стабільність.

Список використаних джерел:

1. Kattel, R., & Mazzucato, M. (2018). Systems approaches to public service delivery: Methods and frameworks. *Journal of Public Policy*, 38(3), 381–409. <http://surl.li/kczjvq>

2. Schoeman, I., & Chakwizira, J. (2023). Advancing a performance management tool for service delivery in local government. *Administrative Sciences*, 13(2), 31. <https://doi.org/10.3390/admsci13020031>.

3. Кормишкін Ю.А., Москаль І.В. Нормативно-правові аспекти управління системою надання медичних послуг у територіальних громадах. Розвиток територіальних громад: правові, економічні та соціальні аспекти : матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (м. Миколаїв, 2-3 листопада 2023 р.). Миколаїв: МНАУ, 2023. С. 193-194.

Lazis M. I.

student of higher education, Mykolaiv national agrarian university, Ukraine

**ОСОБЛИВОСТІ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ З НЕБЛАГОПОЛУЧНИХ СІМЕЙ
СОЦІАЛЬНИМИ ПСИХОЛОГАМИ В ГРОМАДАХ
PECULIARITIES OF RAISING CHILDREN FROM DISADVANTAGED
FAMILIES BY SOCIAL PSYCHOLOGISTS IN COMMUNITIES**

Нажаль, безпритульність дітей, соціальне сирітство, бездоглядність в Україні набирає оберти. Конфлікти сімей їх розпад стають звичайними, росте і кількість неблагополучних сімей [1]. Соціальні психологи здебільшого стикаються з дітьми, які опинились у складній життєвій ситуації.

Виховання дітей з неблагополучних сімей вимагає від соціальних психологів, які працюють з населенням у громадах виваженої тактики взаємодії, як сім'ї так і установ, які опікуються такими сім'ями [2]. Психологічна спрямованість на неблагополучну родину в цілому, у тому числі і на дитину, повинна враховувати конкретні сімейні ситуації. Труднощі які виникають у соціальних психологів пов'язані з дефектами сімейного виховання, різного віку дітей, симпатії - антипатії батьків і дітей тощо.

Шляхи розв'язання проблем повинні бути оптимальні та соціально виважені [3]. Підходи до розв'язання різні - спостереження за поведінкою дитини, дитячо-батьківські взаємини, вивчення ставлення дітей до своєї поведінки тощо. Виховання дітей з неблагополучних сімей повинно проходити